

Схвалено на засіданні
педагогічної ради
від 13.12.2019 року № 02

Затверджено
Директор школи
_____ О.К.Вознюк
13.12.2019 року

**ПОЛОЖЕННЯ
ПРО ВНУТРІШНЮ СИСТЕМУ
ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ
ВИРІВСЬКОЇ ЗОШ
І-ІІІ СТУПЕНІВ**

1. Загальні положення

1.1. Положення про внутрішню систему забезпечення якості освіти у Вирівській загальноосвітній школі I-III ступенів Сарненської районної ради Рівненської області (*далі - Положення*) розроблено відповідно до вимог частини третьої статті 41 частини 2 Закону України «Про освіту» та статті 39 Закону України «Про загальну середню освіту», Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року.

1.2. Колегіальним органом управління Вирівської ЗОШ I-III ступенів, який визначає, затверджує систему, стратегію та процедури внутрішнього забезпечення якості освіти є педагогічна рада.

1.3. Внутрішня система забезпечення якості освіти в закладі включає:

- стратегію та процедури забезпечення якості освіти;
- критерії, правила і процедури оцінювання здобувачів освіти;
- критерії, правила і процедури оцінювання педагогічної діяльності педагогічних працівників;
- забезпечення наявності інформаційних систем для ефективного управління закладом освіти;
- створення в закладі освіти інклюзивного освітнього середовища;
- механізми забезпечення академічної доброчесності;

2. Стратегія та процедура забезпечення якості освіти

2.1. Стратегія забезпечення якості освіти базується на наступних принципах:

- відповідності Державним стандартам загальної середньої освіти;
- відповідальності за забезпечення якості освіти та якості освітньої діяльності;
- системності в управлінні якістю на всіх стадіях освітнього процесу;
- здійснення обґрунтованого моніторингу якості;
- готовності суб'єктів освітньої діяльності до ефективних змін;
- відкритості інформації на всіх етапах забезпечення якості та прозорості процедур системи забезпечення якості освітньої діяльності.

Стратегія та процедури забезпечення якості освіти передбачають здійснення таких процедур і заходів:

- удосконалення планування освітньої діяльності;
- підвищення якості знань здобувачів освіти;
- посилення кадрового потенціалу закладу освіти та підвищення кваліфікації педагогічних працівників;
- забезпечення наявності необхідних ресурсів для організації освітнього процесу та підтримки здобувачів освіти;
- розвиток інформаційних систем з метою підвищення ефективності управління освітнім процесом;
- забезпечення публічності інформації про діяльність закладу;
- створення системи запобігання та виявлення академічної недоброчесності в діяльності педагогічних працівників та здобувачів освіти.

Основними напрямками політики із забезпечення якості освітньої діяльності в закладі освіти є:

- якість освіти;

- рівень професійної компетентності педагогічних працівників і забезпечення вмотивованості до підвищення якості освітньої діяльності;
- якість реалізації освітніх програм, вдосконалення змісту, форм та методів освітньої діяльності та підвищення рівня об'єктивності оцінювання.

2.2. Завдання внутрішньої системи забезпечення якості освіти:

- оновлення методичної бази освітньої діяльності;
- контроль за виконанням навчальних планів та освітньої програми, якістю знань, умінь і навичок учнів, розробка рекомендацій щодо їх покращення;
- моніторинг та оптимізація соціально-психологічного середовища закладу освіти;
- створення необхідних умов для підвищення фахового кваліфікаційного рівня педагогічних працівників.

3. Критерії, правила і процедури оцінювання здобувачів освіти

3.1. Оцінювання результатів навчання здійснюється відповідно до:

- Орієнтовних вимог до контролю та оцінювання навчальних досягнень учнів початкової школи, затверджених наказом Міністерства освіти і науки України від 19 серпня 2016 року № 1009;

- Критеріїв оцінювання навчальних досягнень учнів (вихованців) у системі загальної середньої освіти, затверджених наказом МОН України від 13.04.2011 року № 329

Критерії оцінювання навчальних досягнень реалізуються в нормах оцінок, які встановлюють чітке співвідношення між вимогами до знань, умінь і навичок, які оцінюються, та показником оцінки в балах.

Навчальні досягнення здобувачів освіти у 1-2 класах підлягають вербальному, формульованому оцінюванню, у 3-4 – формульованому та підсумковому (бальному) оцінюванню.

Формульоване оцінювання учнів 1 класу проводиться відповідно до Методичних рекомендацій щодо формульованого оцінювання учнів 1 класу (листи МОН від 18.05.2018 №2.2-1250 та від 21.05.2018 №2.2-1255)

Основними видами оцінювання здобувачів освіти є поточне та підсумкове (тематичне, семестрове, річне), державна підсумкова атестація.

У Вирівській ЗОШ I-III ступенів використовується поточний контроль шляхом виконання різних видів завдань, передбачених навчальною програмою, у тому числі для самостійної та індивідуальної роботи здобувачів освіти протягом семестру. Поточний контроль здійснюється під час проведення практичних та лабораторних занять, а також за результатами перевірки контрольних, самостійних робіт, індивідуальних завдань тощо.

Форми проведення видів контролю, їх кількість визначається робочою програмою.

Тематична перевірка у 2-4 класах здійснюється у формі тематичної контрольної роботи після опанування програмової теми/розділу.

Тематична оцінка у 5-11-х класах виставляється з урахуванням усіх видів освітньої діяльності, що підлягали оцінюванню протягом вивчення теми. При цьому проведення окремої тематичної атестації при здійсненні відповідного оцінювання не передбачається.

Підсумкова перевірка у 1 класі передбачає підсумкові контрольні роботи у кінці навчального року (контрольне списування, комбінована контрольна робота з математики та індивідуальна перевірка навички читання вголос і розуміння прочитаного).

Підсумкова перевірка у 2-3 класах передбачає тематичну перевірку, у 4 класі здобувачі освіти проходять державну підсумкову атестацію лише з метою моніторингу якості освіти.

Оприлюднення результатів контролю здійснюється відповідно до вищезазначених нормативних документів.

Окрім зазначених вище форм контролю, у Вирівській ЗОШ I-III ступенів здійснюються такі організаційні заходи щодо забезпечення якості освітнього процесу:

- проведення вхідного контролю знань здобувачів освіти 6-11-х класів (діагностичні контрольні роботи) на початку навчального року з предметів: українська мова, математика;
- адміністративні контрольні роботи за підсумками освітньої діяльності у семестрах, навчальному році.

Результати навчання здобувачів освіти на кожному рівні повної загальної середньої освіти оцінюються шляхом державної підсумкової атестації, яка може здійснюватися в різних формах, визначених законодавством, зокрема у формі зовнішнього незалежного оцінювання.

Здобувачі початкової освіти проходять державну підсумкову атестацію, яка здійснюється лише з метою моніторингу якості освітньої діяльності закладу освіти та якості освіти

Процедура та вимоги до поточного та підсумкового контролю відповідають орієнтовним вимогам до контролю та оцінювання навчальних досягнень учнів початкової школи та критеріям оцінювання навчальних досягнень учнів у системі загальної середньої освіти, визначених Міністерством освіти і науки України.

4. Критерії, правила і процедури оцінювання педагогічної діяльності педагогічних працівників

Внутрішня система забезпечення якості освіти та якості освітньої діяльності повинна передбачати підвищення якості професійної підготовки фахівців відповідно до очікувань суспільства.

Вимоги до педагогічних працівників Вирівської ЗОШ I—III ступенів встановлюються у відповідності до розділу VII Закону України «Про освіту» від 05.09.2017 року №2143-VIII, чинного з 28.09.2017 року.

Процедура призначення на посаду педагогічних працівників регулюється чинним законодавством (обрання за конкурсом, укладення трудових договорів, контрактів) відповідно до встановлених вимог (ст. 24 Закону «Про загальну середню освіту»).

Основними критеріями оцінювання педагогічної діяльності педагогічних працівників у Вирівській ЗОШ I-III ступенів є:

- стан забезпечення кадрами відповідно фахової освіти;
- освітній рівень педагогічних працівників;
- результати атестації; сертифікації;
- систематичність підвищення кваліфікації;
- наявність педагогічних звань, почесних нагород;
- наявність авторських програм, посібників, методичних рекомендацій, статей тощо;
- результати освітньої діяльності;

- оптимальність розподілу педагогічного навантаження; - показник плинності кадрів. (Додаток 1)

З метою вдосконалення професійної підготовки шляхом поглиблення, розширення й оновлення професійних компетентностей організовується підвищення кваліфікації педагогічних працівників.

Щорічне підвищення кваліфікації педагогічних працівників закладів загальної середньої освіти здійснюється відповідно до статті 59 Закону України "Про освіту". Загальна кількість академічних годин для підвищення кваліфікації педагогічного працівника впродовж п'яти років не може бути меншою за 150 годин, з яких певна кількість годин має бути обов'язково спрямована на вдосконалення знань, вмінь і практичних навичок у частині роботи з дітьми з особливими освітніми потребами.

Щорічний план підвищення кваліфікації педагогічних працівників затверджує педагогічна рада закладу.

5. Критерії, правила і процедури оцінювання управлінської діяльності керівних працівників закладу освіти.

Внутрішня система забезпечення якості освіти та якості освітньої діяльності визначає стратегію управління в закладі освіти, напрямки ефективних змін та розвитку освітньої системи. Управління процесом забезпечення якості освіти у Вирівській ЗОШ I-III ступенів забезпечується внутрішніми нормативно-правовими документами (статут, положення, рішення, накази тощо), що визначають зміст внутрішньої системи забезпечення якості освіти та механізми її забезпечення.

Відповідальні за впровадження та вдосконалення системи забезпечення якості освіти та якості освітньої діяльності є педагогічні працівники, методичні об'єднання, педагогічна рада закладу освіти, директор (заступники директора з навчально-виховної роботи) шляхом узгодженості діяльності щодо забезпечення необхідного рівня якості освітнього процесу.

Критерії ефективності управлінської діяльності щодо забезпечення функціонування внутрішньої системи забезпечення якості освіти:

- наявність нормативних документів, де закріплені вимоги за якістю освітнього процесу (модель випускника, освітня програма);
- оптимальність та дієвість управлінських рішень;
- керованість процесу управління забезпеченням функціонування внутрішньої системи забезпечення якості освіти (наявність підрозділу або посадової особи, які відповідають за управління якістю освітнього процесу);
- формування освітньої програми закладу освіти (раціональність використання інваріантної, варіативної складової);
- підвищення показника відповідності засвоєних здобувачами освіти рівня та обсягу знань, умінь, навичок, інших компетентностей вимогам стандартів освіти;
- кореляція показників успішності з результатами державної підсумкової атестації, зовнішнього незалежного оцінювання;
- наявність та ефективність системи моральних стимулів для досягнення високого рівня якості освітнього процесу.

6. Забезпечення наявності необхідних ресурсів для організації освітнього процесу, в тому числі для самостійної роботи здобувачів освіти.

Одним із основних елементів забезпечення якості освітнього процесу є наявність відповідних ресурсів (кадрових, матеріально-технічних, навчально-методичних та інформаційних) та ефективність їх застосування.

Навчальні програми, за якими здійснюється освітній процес здобувачів загальної середньої освіти, забезпечують можливість досягнення компетентностей.

Освітній процес здійснюється у 15 класних кімнатах.

У наявності навчальні програми з усіх освітніх предметів, курсів за вибором, факультативів.

Бібліотечний фонд закладу нараховує 9709 примірників.

Забезпеченість освітнього процесу навчальною літературою становить 89 %.

Вирівська ЗОШ I-III ступенів має доступ до баз даних у режимі on-line шляхом використання програми «Курс: Школа», електронну пошту znz_vuri@ukr.net.

7. Забезпечення наявності інформаційних систем для ефективного управління закладом освіти.

У Вирівській ЗОШ I-III ступенів здійснюється збір, узагальнення, аналіз та використання відповідної інформації для ефективного управління освітнім процесом та іншою діяльністю.

Ефективному управлінню якістю освітньої діяльності в закладі освіти сприяють електронна система збирання й аналізу інформації та система електронного документообігу.

У закладі встановлена програма «КУРС: Школа».

Для оптимізації процесів пошуку, передачі й обміну інформацією всередині закладу освіти функціонує локальна комп'ютерна мережа.

При оцінці якості освітнього процесу використовуються комп'ютерні технології для обробки досягнень кваліметрії.

Для обміну інформацією з якості освітнього процесу використовується відео-, аудіо- і магнітні носії інформації, розмножувальна техніка.

У закладі створений банк даних (статистика) за результатами освітнього процесу та освітньої діяльності:

- статистична інформація форм ЗНЗ-1, 1-ЗСО, 83-РВК ;
- інформаційна база про якість освітнього процесу на рівні різних класів;
- інформаційна база про результати державної підсумкової атестації;
- інформаційна база про результати зовнішнього незалежного оцінювання в співставленні з річними показниками;

Для забезпечення більш широких і різноманітних зв'язків закладу із зовнішнім середовищем, у тому числі доступу до різних баз даних, джерел інформації Вирівської ЗОШ I-III ступенів підключено до швидкісного Інтернету. Є зона Wi-Fi підключення.

Для забезпечення створення єдиного інформаційного поля Вирівської ЗОШ I-III ступенів функціонує офіційний сайт закладу <https://vuru.e-schools.info>.

8. Забезпечення публічності інформації про заклад освіти

Публічність інформації про діяльність забезпечується згідно зі статтею 30 Закону України «Про освіту».

В закладі освіти функціонує офіційний веб-сайт <https://vuru.e-schools.info>. На офіційному сайті розміщуються:

- статут закладу освіти;
- ліцензії на провадження освітньої діяльності;
- структура та органи управління закладу освіти;
- кадровий склад закладу освіти згідно з ліцензійними умовами;
- освітні програми, що реалізуються в закладі освіти;
- мова освітнього процесу; наявність вакантних посад;
- річний звіт про діяльність закладу освіти;
- правила прийому до закладу освіти;

Крім зазначеного, на сайті розміщуються фінансові звіти про надходження та використання всіх коштів, отриманих як благодійна допомога.

Інформація, що підлягає оприлюдненню на офіційному сайті, систематично поновлюється.

Показники ефективності реалізації: відповідність вимогам Закону України «Про освіту» щодо прозорості та інформаційної відкритості закладу освіти.

З метою використання інформаційно-комунікаційних технологій для ефективного управління освітнім процесом в закладі освіти створено інформаційно освітнє середовище на порталі інформаційної системи управління освітою (ІСУО).

9. Інклюзивне освітнє середовище.

Заклад освіти забезпечує здобувача освіти з особливими освітніми потребами інклюзивним освітнім середовищем:

- необхідними ресурсами освітнього процесу, що мають відповідати ліцензійним та акредитаційним вимогам;
- умовами доступності закладу освіти для навчання осіб з особливими освітніми потребами.

Право на доступну освіту зазначеної категорії дітей реалізується за бажанням батьків шляхом організації індивідуальної форми навчання.

Заклад освіти за потреби утворює інклюзивні та/або спеціальні групи і класи для навчання осіб з особливими освітніми потребами відповідно до індивідуальної програми розвитку та з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей (стаття 20 Закону України «Про освіту»)

10. Система та механізми забезпечення академічної доброчесності.

Система забезпечення академічної доброчесності функціонує відповідно до статті 42 Закону України «Про освіту».

Дотримання академічної доброчесності педагогічними працівниками передбачає: посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права; надання достовірної інформації про методика і результати досліджень, джерела використаної інформації та власну педагогічну (науково-педагогічну, творчу) діяльність; контроль за дотриманням академічної доброчесності здобувачами освіти; об'єктивне оцінювання результатів навчання.

Дотримання академічної доброчесності **здобувачами освіти** передбачає:

самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання; посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень,

відомостей; постійна підготовка до уроків, домашніх завдань;

самостійне подання щоденника для виставлення педагогом одержаних балів; надання достовірної інформації про власні результати навчання батькам (особам, які їх замінюють).

Порушенням академічної доброчесності в Вирівській ЗОШ I-III ступенів вважається:

- академічний плагіат;
- фабрикація;
- списування;
- обман;
- хабарництво;
- необ'єктивне оцінювання;
- невиконання обов'язків педагогічного працівника, передбачених статтею 54 Закону України «Про освіту».

Заходи спрямовані на дотримання академічної доброчесності, включають:

– ознайомлення педагогічних працівників, здобувачів освіти з вимогами щодо належного оформлення посилань на використані джерела інформації;

– ознайомлення педагогічних працівників, здобувачів освіти з документами, що унормовують дотримання академічної доброчесності та встановлюють відповідальність за її порушення;

– проведення методичних заходів, що забезпечують формування загальних компетентностей з дотриманням правових та етичних норм і принципів, коректного менеджменту інформації при роботі з інформаційними ресурсами й об'єктами інтелектуальної власності;

– включення до планів виховної роботи класних колективів заходів із формування у здобувачів освіти етичних норм, що унеможливають порушення академічної доброчесності;

– розміщення на веб-сайті закладу правових та етичних норм, принципів та правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу.

Виявлення порушень академічної доброчесності у Вирівській ЗОШ I-III ступенів здійснюється наступним чином.

Особа, яка виявила порушення академічної доброчесності педагогічним працівником, здобувачем освіти має право звернутися з письмовою заявою до Комісії з питань академічної доброчесності та етики. Заява щодо зазначеного порушення розглядається на засіданні комісії, яка ухвалює рішення про притягнення до академічної відповідальності (за погодження з органом самоврядування здобувачів освіти)

До складу Комісії входять представники педагогічного колективу та батьківської громади. Склад комісії погоджується на засіданні педагогічної ради закладу освіти та затверджується наказом керівника.

Термін повноважень Комісії – 1 рік.

Комісія звітує про свою роботу раз на рік.

Кожна особа, стосовно якої порушено питання про порушення нею академічної доброчесності має такі права:

- ознайомлюватися з усіма матеріалами перевірки щодо встановлення факту порушення академічної доброчесності, подавати до них зауваження;
- особисто або через представника надавати усні та письмові пояснення або відмовитися від надання будь-яких пояснень, брати участь у дослідженні доказів порушення академічної доброчесності;
- знати про дату, час і місце та бути присутньою під час розгляду питання про встановлення факту порушення академічної доброчесності та притягнення її до академічної відповідальності;
- оскаржити рішення про притягнення до академічної відповідальності до органу, уповноваженого розглядати апеляції, або до суду.

Нормативна база:

- Закон України «Про освіту» № 2145-VIII від 05.09.2017;
- Закон України «Про загальну середню освіту»;
- Концепція реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року, схвалена розпорядженням Кабінету Міністрів України від 14 грудня 2016 року № 988-р;
- стандарти загальної середньої освіти;
- Статут закладу загальної середньої освіти.

Додаток 1
до Положення про внутрішній
моніторинг якості освіти

Критерії, правила і процедури оцінювання освітньої діяльності педагогічних працівників

Процедура оцінювання освітньої діяльності педагогічних працівників включає наступні сфери:

- професійний розвиток та підвищення кваліфікації педагогічних працівників;
- результати освітньої діяльності.

I. Критерії визначення професійного розвитку та підвищення кваліфікації педагогічних працівників:

Спрямування професійного зростання	Результативність		
	Системне застосування	Епізодичність, стихійність	Відсутність
Самоосвіта: - визначення напрямку (теми, проблеми) саморозвитку; - план самоосвіти; - самоаналіз освітньої діяльності - наявність професійного портфолію; - тощо.			
Забезпечення підвищення кваліфікації через курсову перепідготовку.			
Участь у короткострокових формах підвищення кваліфікації: тренінгах,			
семінарах, семінарах-практикумах, семінарах-нарадах, семінарах-тренінгах, вебінарах, майстер-класах тощо.			
Участь у роботі творчих груп, методичних об'єднань учителів тощо.			
Публікації в педагогічних періодичних виданнях.			
Участь у сертифікаційних програмах.			

Результати атестації педагогічного працівника

Визначення відповідності педагогічного працівника займаній посаді.	
Підтвердження кваліфікаційної категорії, педагогічного звання.	
Присвоєння кваліфікаційної категорії, педагогічного звання.	

Проходження сертифікації педагогічного працівника.	

II. Критерії оцінювання результатів освітньої діяльності.

Визначення результатів освітньої діяльності здійснюється на основі компетентнісного підходу.

Компетентність	Ознаки виявлення (критерій результативності)	Результат		
		Системне застосування	Епізодичність, стихійність	Відсутність
I. Фахова компетентність: здатність до реалізації функцій професійної діяльності.				
Проектувальна	Здатність визначати цілі (стратегічні, тактичні, оперативні) для досягнення бажаних результатів.			
	Планування освітньої діяльності.			
	Реалізація сучасних освітніх технологій під час проектування уроку.			
Організаційна	Здатність організовувати процеси.			
	Створення умов для досягнення очікуваних результатів.			
	Здатність до змістового наповнення освітнього середовища відповідно до вимог Державних стандартів освіти.			
Конструктивна	Спроможність добирати доцільні методи, форми, засоби педагогічної діяльності.			
	Вміння конструювати освітні заходи (навчальні заняття, виховні заходи, батьківські збори, тощо).			
	Спроможність добирати, розробляти методичне забезпечення освітнього процесу.			

Дослідницька	Здатність до організації та проведення експериментально-дослідницької роботи.			
	Вивчення та впровадження передового педагогічного досвіду.			
	Узагальнення власного педагогічного досвіду.			
	Наявність авторських програм, посібників, методичних рекомендацій.			
Контрольно-аналітична (діагностична)	Спроможність організувати та проводити процедури контролю, визначати критеріальну основу оцінювання.			
	Використання різних видів і форм діагностичних робіт для моніторингу /поточного контролю перебігу освітнього процесу.			
	Визначення шляхів корегування освітньої діяльності, покращення якості освітнього процесу та результатів.			
II. Здатність до життєдіяльності в суспільстві, взаємодії та роботи в команді.				
	Здатність дотримуватись соціальних норм і правил.			
	Вміння виконувати різні функції в колективі, громадські доручення.			

Соціальна	Вміння попереджувати конфліктні ситуації, застосовувати технології розв'язання конфліктів.			
	Вміння працювати в команді.			
III. Здатність до розвитку культури особистості.				
	Дотримання академічної доброчесності.			

Загальнокультурна	Знання рідної мови, застосування норм мовної культури.			
	Дотримання моделі толерантної поведінки стратегії конструктивної діяльності в умовах культурних, мовних, релігійних та інших відмінностей між учасниками освітнього процесу.			
IV. Здатність до збереження власного здоров'я.				
Здоров'язберігаюча	Застосування навичок здорового способу життя.			
	Запобігання та попередження професійного стресу та вигорання.			
V. Здатність до виконання громадянських обов'язків.				
Громадянська	Виконання громадських обов'язків.			
	Здатність використовувати способи діяльності й моделі поведінки, що відповідають чинному законодавству України.			
	Здатність обґрунтовувати позицію.			
VI. Здатність до пошуку, обробки, збереження і створення інформаційних ресурсів.				
Інформаційна	Застосування інформаційно-комунікаційних технологій в освітній діяльності.			
	Раціональне використання програмних засобів навчання.			
	Здатність до обміну інформацією засобами ІКТ.			

